

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра управління та освітніх технологій

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан гуманітарно-педагогічного
факультету

_____ В. Д. Шинкарук
« _____ » _____ 2020 р.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри

управління та освітніх технологій

Протокол № 10 від «04» травня 2020 р.

Завідувач кафедри _____ С. О. Кубіцький

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СОЦІАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ»**

Спеціальність 073 «Менеджмент»

освітньо-професійна програма «Управління персоналом»

Гуманітарно-педагогічний факультет

*Розробник: Кубіцький Сергій Олегович, кандидат педагогічних наук,
професор, завідувач кафедри управління та освітніх технологій*

Київ – 2020 р.

**1. Опис навчальної дисципліни
«Соціальне управління»**

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Магістр	
Галузь знань	07 «Управління та адміністрування»	
Спеціальність	073 «Менеджмент»	
Освітня програма	«Управління персоналом»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	вибіркова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	<i>Екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	1	1
Семестр	1	1
Лекційні заняття	<i>20 год.</i>	<i>8 год.</i>
Практичні, семінарські заняття	<i>20 год.</i>	<i>8 год.</i>
Лабораторні заняття	<i>- год.</i>	-
Самостійна робота	<i>80 год.</i>	-
Індивідуальні завдання	<i>- год.</i>	-
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	<i>2 год.</i>	-

2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Соціальне управління» є опанувати знання про основи теорії та практики соціального управління; закономірності, принципи, методи, форми та механізми управління різноманітними явищами та процесами сучасного суспільства, як на мікрорівнях, так і на макрорівнях.

Завданнями вивчення дисципліни є навчити студентів раціонально проектувати управлінські відносини та здійснювати ефективні перетворювальні впливи на соціальні об'єкти та процеси, людей, які беруть у них участь, задля отримання бажаних для управлінця результатів.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен **знати:**

- предмет, завдання, теоретичні та методологічні засади соціального управління як наукової галузі;
-
- теоретико-методичні засади соціального управління;
- особливості перебігу соціальних процесів та управління соціальними механізмами
- **вміти:**
- застосовувати наукові методи до розгляду соціальних процесів та механізмів;
- розмежовувати соціальне управління та інші типи управлінської діяльності.

Набуття компетентностей:

загальні компетентності (ЗК):

ЗК2. Здатність до спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань (видів) економічної діяльності);

ЗК4. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети;

ЗК5. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);

ЗК9. Здатність займати активну життєву та громадську позицію, нести відповідальність за діяльність організації;

ЗК12. Здатність підтримувати сприятливий соціально-психологічний клімат в колективі, налагоджувати ефективну взаємодію в команді, створювати сприятливі умови для навчання та саморозвитку персоналу підприємства

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК5. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління;

СК12. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій управління персоналом, нормування, стимулювання та ефективної організації праці різних категорій працівників

програмні результати навчання

ПРН2. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення

ПРН7. Організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті

ПРН12. Вміти делегувати повноваження та керівництво організацією (підрозділом)

ПРН20. Здійснювати стратегічне і поточне планування діяльності організацій; організаційне проектування; визначити пріоритети у справах, делегувати повноваження та відповідальність, облікувати і аналізувати робочий час; організувати процес виконання завдань відповідно до принципів управління; дотримуватись режиму роботи та відпочинку, підтримувати працездатність працівників

3. Програма та структура навчальної дисципліни «Соціальне управління»

МОДУЛЬ 1. ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ СОЦІАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ

Тема 1. Соціальне управління як галузь наукового знання

Соціальне управління як галузь наукового знання. Предмет та об'єкт соціального управління. Структура та роль соціального управління у функціонуванні та розвитку суспільства. Місце теорії та практики соціального управління в системі управління. Міждисциплінарний характер теорії та практики соціального управління. Основні категорії теорії соціального управління. Наукові підходи до визначення соціального управління.

Сутність та зміст соціального управління Сутність управління. Основні види та форми соціального управління. Суб'єкт та об'єкт соціального управління. Специфіка та особливості соціального управління. Інституціалізація теорії та практики соціального управління. Соціальне управління та самоуправління. Стихійне та свідоме управління суспільством. Класифікація видів соціального управління та їх характеристики

Тема 2. Історія управлінської соціальної думки

Основні умови виникнення соціального управління. Основні наукові школи, теорії та концепції соціального управління (А. Сміт, Р. Оуен, Ф. Тейлор, А. Файоль, Ф. та Л. Джилберті, М. Блюмфільд, М. Вебер, Е. Мейо, А. Маслоу, Д. Макгрегор, А. Гастев).

Роль економічних, соціальних, гуманістичних факторів у формуванні основ соціального управління та відповідних соціальних інститутів. Характеристика основних форм управління суспільством. Сучасні тенденції теорії та практики соціального управління.

Тема 3. Закони та принципи соціального управління

Сутність та особливості поняття законів соціального управління. Поняття соціальних законів та закономірностей. Основні закони соціального управління. Сутність поняття соціальної доктрини. Сутність, зміст та структура принципів соціального управління. Класифікація принципів соціального управління.

Тема 4. Функції соціального управління

Сутність, зміст та види основних функцій соціального управління. Циклічний характер процесу соціального управління.

Тема 5. Методи соціального управління

Методологічна база теорії та практики соціального управління. Сутність методів соціального управління. Класифікація методів соціального

управління (соціальні, соціально-психологічні, економічні, організаційно-адміністративні, самоуправління).

Методи всезагального управлінського впливу та безпосередньої управлінської діяльності. Методи прямого та непрямого впливу. Одноосібні та колективні методи соціального управління.

МОДУЛЬ 2. СИСТЕМА СОЦІАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ

Тема 6. Сутність, зміст та структурні елементи системи управління

Сутність системного підходу в управлінні. Основні підходи до вивчення управлінських систем: конкретно-історичний, комплексний, аспектний, системний.

Поняття про систему соціального управління та характеристика його підсистем та елементів. Підсистеми: структурно-функціональна, інформаційно-поведінкова, саморозвитку.

Властивості системи соціального управління.

Тема 7. Управлінські відносини та діяльність

Сутність та зміст управлінських відносин. Структура і характер управлінських відносин. Види і рівні управлінських відносин. Суб'єктно-об'єктний базис управлінських відносин.

Місце та роль управлінських відносин у системі суспільних відносин. Стили та типи управління. Формальні та неформальні управлінські відносини. Управлінські відносини централізму та самоуправління, субординації та координації, влади та підпорядкування. Управлінські відносини відповідальності, організації, дисципліни, ініціативи.

Тема 8. Соціальний контроль та ефективність управління

Сутність та зміст соціальної ефективності управління в суспільстві. Критерії та показники ефективності управління. Рівні соціальних критеріїв: загальна соціальна ефективність систем управління, спеціальна соціальна ефективність управління, конкретна соціальна ефективність управлінських зусиль.

Сутність та види аналізу і оцінювання ефективності управління. Соціальний контроль за управлінською діяльністю. Комплексний характер результатів соціального управління.

Тема 9. Цілепокладання в соціальному управлінні

Сутність і зміст соціального програмування, проектування, прогнозування, моделювання, цілепокладання, соціальної координації, мотивації, контролю. Інформаційне забезпечення соціального управління. Поняття комплексної програми соціального управління.

Сутність та завдання цілепокладання. Стратегічне управління. Рівні управлінської стратегії. Складники стратегічного плану. Стратегія – ресурс антикризового управління. Причини соціальних криз та способи їх

подолання. Типи та види управлінських рішень. Рівні прийняття управлінських рішень (рутинний, селективний, адаптаційний, інноваційний).

Тема 10. Сучасні технології соціального управління

Сутність, зміст та структура технологій соціального управління. Форми і види технологій соціального управління. Наукова класифікація технологій соціального управління.

Інформаційні технології в системі соціального управління. Інноваційні технології соціального розвитку.

Формування управлінської культури у XXI столітті.

Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	денна форма				Заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	п	с. р.		л	п	с. р.
Модуль 1. Теорія та історія соціального управління								
Тема 1. Соціальне управління як галузь наукового знання	12	2	2	8		1		
Тема 2. Історія управлінської соціальної думки	12	2	2	8		1	1	
Тема 3. Закони та принципи соціального управління	12	2	2	8		1	1	
Тема 4. Функції соціального управління	12	2	2	8		1	1	
Тема 5. Методи соціального управління	12	2	2	8			1	
Разом за змістовим модулем 1	60	10	10	40		4	4	
Модуль 2. Система соціального управління								
Тема 6. Сутність, зміст та структурні елементи системи управління	12	2	2	8		1		
Тема 7. Управлінські відносини та діяльність	12	2	2	8		1	1	
Тема 8. Соціальний контроль та ефективність управління	12	2	2	8		1	1	
Тема 9. Цілепокладання в соціальному управлінні	12	2	2	8		1	1	
Тема 10. Сучасні технології соціального управління	12	2	2	8			1	
Разом за змістовим модулем 2	60	10	10	40		4	4	
Усього годин	120	20	20	80		8	8	

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Соціальне управління як організація взаємодії людей	2
2	Об'єкт соціального управління, його особливості і типологія	2
3	Держава – головний суб'єкт соціального управління	2
4	Зміст основних етапів процесу соціального управління	2
5	Соціальне планування, його суть, зміст і види	2
6	Соціальна мотивація в ефективності спільної діяльності.	2
7	Ціннісний вплив у соціальному управлінні	2
8	Соціальна комунікація, її суть, структура та принципи функціонування	2
9	Ефективність соціального управління: аналіз та критерії оцінювання	2
	Разом	20

5. Теми практичних занять

Не передбачено навчальним планом

6. Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом

7. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами

1. Соціальне управління як галузь наукового знання.
2. Предмет та об'єкт соціального управління.
3. Структура соціального управління у функціонуванні та розвитку суспільства.
4. Значення соціального управління у функціонуванні та розвитку суспільства.
5. Значення теорії та практики соціального управління в системі управління.
6. Міждисциплінарний характер теорії та практики соціального управління.
7. Основні категорії теорії соціального управління.
8. Наукові підходи до визначення соціального управління.
9. Сутність управління.
10. Основні види та форми соціального управління.
11. Суб'єкт соціального управління.
12. Об'єкт соціального управління.
13. Специфіка та особливості соціального управління.
14. Інституціалізація теорії та практики соціального управління.
15. Соціальне управління та самоуправління.
16. Стихійне та свідоме управління суспільством.
17. Класифікація видів соціального управління та їх характеристики.
18. Основні умови виникнення соціального управління.
19. Концепція соціального управління А. Сміта.
20. Концепція соціального управління Р. Оуена.
21. Концепція соціального управління Ф. Тейлора.
22. Концепція соціального управління А. Файоля.
23. Концепція соціального управління Ф. та Л. Джилбертів.
24. Концепції соціального управління М. Блюмфільда, М. Вебера.
25. Концепції соціального управління Е. Мейо, А. Маслоу.
26. Концепція соціального управління Д. Макгрегора.
27. Значення економічних, соціальних, гуманістичних факторів у формуванні основ соціального управління та відповідних соціальних інститутів.
28. Характеристика основних форм управління суспільством.
29. Сучасні тенденції теорії та практики соціального управління.
30. Сутність та особливості законів соціального управління.
31. Соціальні закони та закономірності.
32. Основні закони соціального управління.
33. Суть поняття соціальна доктрина.
34. Сутність, зміст та структура принципів соціального управління.
35. Класифікація принципів соціального управління.

36. Сутність, зміст та види основних функцій соціального управління.
37. Циклічний характер процесу соціального управління.
38. Методологічна база теорії та практики соціального управління.
39. Сутність методів соціального управління.
40. Соціальні, соціально-психологічні методи соціального управління.
41. Економічні, організаційно-адміністративні методи соціального управління.
42. Метод самоуправління та самоорганізації.
43. Методи всезагального управлінського впливу та безпосередньої управлінської діяльності.
44. Методи прямого та непрямого впливу.
45. Одноосібні та колективні методи соціального управління.
46. Сутність системного підходу в управлінні.
47. Конкретно-історичний підхід до вивчення управлінських систем.
48. Комплексний підхід до вивчення управлінських систем.
49. Аспектний підхід до вивчення управлінських систем.
50. Поняття про систему соціального управління та характеристика його підсистем та елементів.
51. Підсистеми соціального управління: структурно-функціональна, інформаційно-поведінкова, саморозвитку.
52. Властивості системи соціального управління.
53. Сутність та зміст управлінських відносин.
54. Структура та характер управлінських відносин.
55. Види та рівні управлінських відносин.
56. Суб'єкт-об'єктний базис управлінських відносин.
57. Місце та роль управлінських відносин у системі суспільних відносин.
58. Стилї та типи управління.
59. Формальні та неформальні управлінські відносини.
60. Управлінські відносини централізму та самоуправління.
61. Управлінські відносини субординації та координації.
62. Управлінські відносини влади та підпорядкування.
63. Управлінські відносини відповідальності, організації, дисципліни, ініціативи.
64. Сутність та зміст соціальної ефективності управління в суспільстві.
65. Критерії та показники ефективності управління.
66. Рівні соціальних критеріїв управління: загальна соціальна ефективність систем управління, спеціальна соціальна ефективність управління, конкретна соціальна ефективність управлінських зусиль.
67. Сутність та види аналізу й оцінювання ефективності управління.
68. Соціальний контроль за управлінською діяльністю.
69. Комплексний характер результатів соціального управління.
70. Соціальне програмування та проектування.
71. Соціальне прогнозування та моделювання.
72. Соціальне цілепокладання та контроль.
73. Соціальна координація та мотивація.

74. Інформаційне забезпечення соціального управління.
75. Поняття комплексної програми соціального управління.
76. Сутність та завдання цілепокладання.
77. Стратегічне управління.
78. Рівні управлінської стратегії.
79. Складники стратегічного плану.
80. Стратегія – ресурс антикризового управління.
81. Причини соціальних криз та способи їх подолання.
82. Типи та види управлінських рішень.
83. Рівні прийняття управлінських рішень (рутинний, селективний, адаптаційний, інноваційний).
84. Технології соціального управління.
85. Структура технологій соціального управління.
86. Форми та види технологій соціального управління.
87. Наукова класифікація технологій соціального управління.
88. Інформаційні технології в системі соціального управління.
89. Інноваційні технології соціального розвитку.
90. Формування управлінської культури у XXI ст.

8. Методи навчання

Методами навчання є способи спільної діяльності й спілкування викладача і здобувачів вищої освіти, що забезпечують вироблення позитивної мотивації навчання, оволодіння системою професійних знань, умінь і навичок, формування наукового світогляду, розвиток пізнавальних сил, культури розумової праці майбутніх фахівців.

Під час навчального процесу використовуються наступні методи навчання:

Залежно від джерела знань: словесні (пояснення, бесіда, дискусія, діалог); наочні (демонстрація, ілюстрація); практичні (рішення задач, ділові ігри).

За характером пізнавальної діяльності: пояснювально-наочний проблемний виклад; частково-пошуковий та дослідницький методи.

За місцем в навчальній діяльності:

- методи організації й здійснення навчальної діяльності, що поєднують словесні, наочні і практичні методи; репродуктивні й проблемно-пошукові; методи навчальної роботи під керівництвом викладача й методи самостійної роботи здобувачів вищої освіти;

- методи стимулювання й мотивації навчальної роботи, що включають пізнавальні ігри, навчальні дискусії, рольові ситуації;

- методи контролю й самоконтролю за навчальною діяльністю: методи усного, письмового контролю; індивідуального й фронтального, тематичного і систематичного контролю.

У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти передбачено застосування таких навчальних технологій:

- *робота в малих групах* дає змогу структурувати практично-семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного здобувача вищої освіти в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування;

- *дискусії* передбачають обмін думками і поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів;

- *мозкові атаки* – метод розв'язання невідкладних завдань, сутність якого полягає в тому, щоб висловити як найбільшу кількість ідей за обмежений проміжок часу, обговорити і здійснити їх селекцію;

- *кейс-метод* – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності фахівців і передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, складних конфліктних випадків, проблемних ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу;

- *презентації* – виступи перед аудиторією, що використовуються для подання певних досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань, інструктажу, демонстрації;

- *дидактичні ігри* – метод імітації (наслідування, відображення) ухвалення управлінських рішень в різноманітних ситуаціях згідно правил, які вже розроблено або формуються самими учасниками, реалізується через самостійне вирішення здобувачами вищої освіти поставленої проблеми за умови недостатності необхідних знань, коли є потреба самостійно опанувати новий зміст або шукати нові зв'язки в уже засвоєному матеріалі;

- *банки візуального супроводу* сприяють активізації творчого сприйняття змісту дисципліни за допомогою наочності.

9. Форми контролю

Основними формами організації навчання під час вивчення дисципліни «Управління емоціями» є лекції, семінарські (практичні) заняття, консультації, самостійна робота здобувачів вищої освіти.

Відповідно до вище зазначених форм організації навчання формами контролю засвоєння програми є: самоконтроль, написання модульних контрольних робіт, реферату, виконання індивідуальних практичних завдань та іспит за період вивчення дисципліни.

Контрольні заходи, які проводяться в університеті визначають відповідність рівня набутих студентами знань, умінь та навичок вимогам нормативних документів щодо вищої освіти і забезпечують своєчасне коригування навчального процесу.

Відповідно до «Положення про екзамени та заліки у Національному університеті біоресурсів і природокористування України» затвердженого вченою радою НУБіП України 27 грудня 2019 року, протокол № 5, видами контролю знань здобувачів вищої освіти є поточний контроль, проміжна та підсумкова атестації.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних, лабораторних та семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувачів вищої освіти до виконання конкретної роботи.

Проміжна атестація проводиться після вивчення програмного матеріалу кожного змістового модуля. Навчальний матеріал дисциплін, які викладаються протягом одного семестру – осіннього чи весняного, поділяється лекторами на *два-три змістові модулі*.

Проміжна атестація має визначити рівень знань здобувачів вищої освіти з програмного матеріалу змістового модуля (рейтингова оцінка із змістового модуля), отриманих під час усіх видів занять і самостійної роботи.

Форми та методи проведення проміжної атестації, засвоєння програмного матеріалу змістового модуля розробляються лектором дисципліни і затверджується відповідною кафедрою у вигляді тестування, письмової контрольної роботи, колоквіуму, результату експерименту, що можна оцінити чисельно, розрахункової чи розрахунково-графічної роботи тощо.

Засвоєння здобувачем вищої освіти програмного матеріалу змістового модуля вважається успішним, якщо рейтингова оцінка його становить не менше, ніж 60 балів за 100-бальною шкалою.

Після проведення проміжних атестацій з двох змістових модулів і визначення їх рейтингових оцінок лектором дисципліни визначається рейтинг здобувача вищої освіти з навчальної роботи R_{HP} (не більше 70 балів) за формулою:

$$R_{HP} = \frac{0,7 \cdot (R^{(1)}_{3M} \cdot K^{(1)}_{3M} + \dots + R^{(n)}_{3M} \cdot K^{(n)}_{3M})}{K_{дис}}, (1)$$

де $R^{(1)}_{ЗМ}, \dots, R^{(n)}_{ЗМ}$ – рейтингові оцінки із змістових модулів за 100-бальною шкалою;

n – кількість змістових модулів;

$K^{(1)}_{ЗМ}, \dots, K^{(n)}_{ЗМ}$ – кількість кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС) (або годин), передбачених робочим навчальним планом для відповідного змістового модуля;

$K_{дис} = K^{(1)}_{ЗМ} + \dots + K^{(n)}_{ЗМ}$ – кількість кредитів ЄКТС (або годин), передбачених робочим навчальним планом для дисципліни у поточному семестрі.

Формулу (1) можна спростити, якщо прийняти $K^{(1)}_{ЗМ} = \dots = K^{(n)}_{ЗМ}$. Тоді вона буде мати вигляд

$$R_{НР} = \frac{0,7 \cdot (R^{(1)}_{ЗМ} + \dots + R^{(n)}_{ЗМ})}{n} \quad (2)$$

n

Рейтинг здобувача вищої освіти з навчальної роботи округлюється до цілого числа.

На рейтинг з навчальної роботи можуть впливати рейтинг з додаткової роботи та рейтинг штрафний.

Рейтинг з додаткової роботи додається до рейтингу з навчальної і не може перевищувати 20 балів. Він визначається лектором і надається здобувачам вищої освіти рішенням кафедри за виконання робіт, які не передбачені навчальним планом, але сприяють підвищенню рівня їх знань з дисципліни.

Максимальна кількість балів (20) надається здобувачу вищої освіти за:

- отримання диплому I-го ступеню переможця студентської наукової конференції навчально-наукового інституту чи факультету (коледжу) з відповідної дисципліни;

- отримання диплому переможця (I, II чи III місце) II-го етапу Всеукраїнської студентської олімпіади з дисципліни чи спеціальності (напрямку підготовки) у поточному навчальному році;

- отримання диплому (I, II чи III ступеню) переможця Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з відповідної дисципліни у поточному навчальному році;

- авторство (співавторство) у поданій заявці на винахід чи отриманому патенті України з відповідної дисципліни;

- авторство (співавторство) у виданій науковій статті з відповідної дисципліни;

- виготовлення особисто навчального стенду, макету, пристрою, приладу; розробка комп'ютерної програми (за умови, що зазначене використовується в освітньому процесі при викладанні відповідної дисципліни).

Рейтинг штрафний не перевищує 5 балів і віднімається від рейтингу з навчальної роботи. Він визначається лектором і вводиться рішенням кафедри

для здобувачів вищої освіти, які невчасно засвоїли матеріали змістових модулів, не дотримувалися графіка роботи, пропускали заняття тощо.

Підсумкова атестація включає семестрову та державну атестацію здобувачів вищої освіти.

Семестрова атестація проводиться у формах семестрового екзамену або семестрового заліку з конкретної навчальної дисципліни.

Семестровий екзамен (далі – **екзамен**) – це форма підсумкової атестації засвоєння здобувачем вищої освіти теоретичного та практичного матеріалу з навчальної дисципліни за семестр.

Семестровий залік (далі – **залік**) – це форма підсумкової атестації, що полягає в оцінці засвоєння здобувачем вищої освіти теоретичного та практичного матеріалу (виконаних ним певних видів робіт на практичних, семінарських або лабораторних заняттях та під час самостійної роботи) з навчальної дисципліни за семестр.

Диференційований залік – це форма атестації, що дозволяє оцінити виконання та засвоєння здобувачем вищої освіти програми навчальної чи виробничої практики, підготовки та захисту курсової роботи (проекту).

Здобувачі вищої освіти зобов'язані складати екзамени і заліки відповідно до вимог робочого навчального плану у терміни, передбачені графіком освітнього процесу. Зміст екзаменів і заліків визначається робочими навчальними програмами дисциплін.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у Національному університеті біоресурсів і природокористування України», затвердженого Вченою радою НУБіП України від 27.12.2019 р., протокол № 5 (наказ про уведення в дію від 27.12.2019 р. № 1371).

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результатами складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів):

$$R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}} \cdot (3)$$

11. Методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Соціальне управління».

12. Рекомендована література

1. Баранова С. В. Професійна відповідальність в управлінській діяльності: Соціально-психологічний аспект. – Луганськ : Світлиця, 2006. – 200 с.
2. Іванов Л. Ф. Діалектика управління. – Дніпропетровськ, 1996. – 124 с.
3. Колот А. М. Мотивація персоналу : підручник – К. : КНЕУ, 2002. – 122 с.
4. Кредісов А. І. Історія вчень менеджменту. – К., 2000. – 336 с.
5. Кушерець В. І. Знання як стратегічний ресурс суспільних трансформацій. – К. : Знання України, 2004. – 247 с.
6. Матвієнко В. Я. Прогностика: прогнозування соціальних та економічних процесів: теорія, методика, практика : навч. посібник / В. Я. Матвієнко. – К.: Укр. пропілеї, 2000. – 480 с.
7. Наука управляти: з історії менеджменту. Хрестоматія : навч. посібник / Упоряд. І. О. Слепцов ; пер. з рос. – К. : Либідь, 1993. – 304 с.
8. Організація праці менеджера : навч. посібник / М. Д. Виноградський, О. М. Шканова. – К. : Кондор, 2002. – 518 с.
9. Соціально-економічні процеси: методологія дослідження та управління їхнім розвитком / П. В. Мельник та ін. – Ірпінь, 2000.
10. Фаренік С. А. Управління соціальними процесами: побудова та реалізація соціальних моделей. – К., 2003. – 368 с.
11. Хижняк Л. М. Перетворення організацій в умовах соціально-економічних змін. – Х. : Основа, 1999. – 272 с.
12. Чукут С. А. Генеза духовної культури (управлінський вимір). – К. : НАДУ, 1999. – 256 с.
13. Шепелєв М. А. Глобалізація управління як мегатенденція сучасного світового розвитку. – К. : Генеза, 2004. – 510 с.